

Viets fot.

SIG THOR †.

I oktober 1937 avled i Oslo den kände acaridologen dr Sig Thor.[1]

Sig Thor föddes den 15 oktober 1856, tog examen artium 1875, teolog. ämbetsexamen 1881, matematisk-naturvetenskaplig lärarexamen 1889 samt filosof. doktorsgrad 1905 efter disputation på en avhandling med titel »Recherches sur l'anatomie comparée des acariens prostigmatiques», publicerad redan 1903. Han var skolebestyrer vid Den nye middelskole for piger i Oslo 1882—1905, konservator vid zoologiska museet i samma stad 1896—1905 samt adjunkt vid De off. h. almenskoler i Skien och Drammen 1905—1926. 1891 ingick han äktenskap med Helene Theodora Mork.

Dr Thor var Norges förste och hittills ende acaridspecialist och har som sådan haft stor betydelse för utforskningen av Norges acaridfauna. Han har publicerat arbeten över vitt skilda grupper av både land- och sötvattensacarider, men synes likväl ha haft största intresset för de senare, varom såväl hans flesta, största som även värdefullaste skrifter handla. Ungefär ett 80-tal av hans bidrag beröra vattenkvalstren.

Thor ägnade sig, framförallt i yngre år, särskilt åt studiet av den norska hydracarinfaunan. I hans första lilla skrift beskrevs visserligen ett nytt släkte, *Geayia*, från Venezuela, men redan i

[1] Thors ursprungliga namn var Sigvardt Thorkelson. Hans första arbete, vilket under titeln »Experimentelle undersøgelser af tidssansen» (Christ. Vid.-Selsk. Forh. 1885) behandlade psykologiska problem, publicerades under detta namn. Vid sina tidigaste arbeten över acarider tecknade han sig Sig. Thor, med punkt efter det förkortade förnamnet, men upphörde snart därmed och skrev sedan allt framgent endast Sig Thor.

närmast följande publikationer behandlar han norska arter, varom han åren 1897—1901 bl. a. utgav sina bekanta fyra faunistiska »Bidrag til kundskaben om Norges hydrachnider.» Thor uppställde häri, liksom även i en del andra skrifter från samma tid och senare, ett flertal nya släkten, undersläkten och arter. Vad de senare beträffar, ha många efteråt fått indragas, då de visat sig vara identiska med tidigare beskrivna eller i sin egenskap av blott obetydliga variationer av sådana.

Thor har även beskrivit ett antal nya arter från både Afrika och Asien. År 1905 började han ingående studera det kritiska släktet *Lebertia*, ett område, på vilket han skulle komma att göra sitt namn mest berömt och sin kanske största insats. Han företog här en första gruppering av arterna på undersläkten, och, vilket var ännu viktigare, han sökte skapa en översikt över det föreliggande kaos av arter genom en minutiös beskrivning av desamma under hänsynstagande till alla förefintliga karaktärer. Thors undersökningar på området måste nog för all framtid anses som grundläggande för kännedomen om detta besvärliga släkte. Han utgav under åren 1905—1914 ej mindre än 35 små bidrag i serien »*Lebertia*-Studien».

Thor var både som personlighet och forskare en egendomlig man. Hans intresse för acariderna var säkert äkta och brinnande. Han har också på sitt område utfört ett i mångt och mycket värdefullt röjningsarbete under en tid, då fältet ännu var nästan oplöjt. Emellertid måste det nog också sägas, att han varken som systematiker, fylogenetiker eller djurgeograf ägde nödig skarpblick, djup eller noggrannhet. Hans beskrivningar äro ofta ytliga och så otillfredsställande, att arterna omöjligt kunna identifieras. I vissa, men långt ifrån alla fall ha dessa beskrivningar visserligen sedan kompletterats med utförligare. Härtill kommer att Thor alltid med envis oböjlighet fasthöll vid sin en gång uttalade åsikt, vilket gjorde, att diskussion var otänkbar och att framförandet av en annan mening alltid av honom uppfattades som ett personligt angrepp. Thor hade ofta en för snäv uppfattning av artbegreppet, och de av honom såsom specifika anförda karaktärerna äro ej sällan blott av individuell natur, stundom t. o. m. rena missbildningar (jfr *Eylais semipons, Pionacercus sinuosus*).

Fullkomligt ohållbara äro även hans djurgeografiska funderingar, särskilt beträffande relikthypotesen och de stenotherma köldarterna. Så t. ex. uppfattar han i sin skrift »Glazialbiologische Beiträge» 1914 såsom istidsrelikter arter, vilka äro allmänt spridda i låglandet på snart sagt alla lämpliga lokaler, men saknas i nordliga och kalla trakter.

Man må hoppas att Thors efterlämnade samling av mikroskopiska typpreparat räddas åt eftervärlden och kommer att be-

redas plats i något norskt museum. Då dessa preparat i många fall äro oundgängligen nödvändiga för tydande av de av Thor beskrivna arterna, vore det mycket beklagligt, om de planer, varmed Thor umgicks under de sista åren av sitt liv och vilka tydligen voro förestavade av besvikelse och desperation över bristande uppskattning av hans vetenskapliga arbete, skulle gå i uppfyllelse, nämligen en fullständig tillintetgörelse av alla hans typer.

Thor efterlämnar minnet av en sin forskning hängiven, flitig man. Mycket av vad han åstadkommit har bestående värde.

Nekrologer över Thor ha influtit i Norsk Entomol. Tidsskrift, V: 1, 1937 och Archiv f. Hydrobiologie XXXII, 1937.

Förteckning över Thors hydracarinologiska skrifter.

(Halacarid-litteratur ej medtagen).

1. Une intéressante Hydrachnide nouvelle, provenant des récoltes de M. Geay au Vénézuela. — Bull. du Mus. d'hist. nat. 1897.
2. Bidrag til kundskaben om Norges hydrachnider. — Arch. Math. og Naturvid. XIX. 1897.
3. Andet bidrag til kundskaben om Norges hydrachnider. — Ibid. XX. 1897.
4. *Capobates Sarsi*, en ny hydrachnide fra Kap, Syd-Afrika. — Ibid. XX. 1898.
5. *Huitfeldtia*, en ny hydrachnide-slegt fra Søndfjord, Norge. — Ibid. XX. 1898.
6. Nye hydrachnideformer fundne i Norge sommeren 1898. — Ibid. XX. 1898.
7. *Ljania*, en ny hydrachnide-slegt fra omegnen af Kristiania, Norge. — Ibid. XX. 1898.
8. En ny hydrachnide-slegt fra Syd-Afrika. — Christ. Vid.-Selsk. Forh. 1898.
9. Tredie bidrag til kundskaben om Norges hydrachnider. — Arch. Math. og Naturvid. XXI. 1899.
10. En ny hydrachnide-slegt og andre nye arter fundne i Norge sommeren 1899. — Eget förlag, Kristiania 1899.
11. 3 nye *Eylaïs*-arter fundne i Hornsjø paa Øland i Sverige af Hr. A. Tullgren. — Ibid.
12. Prodromus Systematis Hydrachnidarum. — Nyt Mag. Naturvid. XXXVIII. 1900.
13. Hydrachnologische Notizen. I—III. Ibid. XXXVIII. 1900.
14. Hydrachnologische Notizen. IV—VIII. — Ibid. 1901.
15. Fjerde bidrag til kundskaben om Norges hydrachnider. — Arch. Math. og Naturvid. XXIII. 1901.
16. Zwei neue Hydrachniden-Gattungen und 4 neue -Arten aus Norwegen, nebst Bemerkungen über die Begattung von *Hjartdalia* n. g. — Zool. Anzeig. XXIV. 1901.
17. Eigenartige, bisher unbekannte Drüsen bei einzelnen »Hydrachniden»-Formen. — Ibid. XXV. 1902.
18. Untersuchungen über die Haut verschiedener dickhäutiger Acarina. — Arb. zool. Inst. Wien. XIV. 1902.
19. South African Hydrachnids. — Annals of the South Afr. Mus. II. 1902.
20. Zwei neue *Sperchon*-Arten und eine neue *Aturus*-Art aus der Schweiz. — Zool. Anz. XXVI. 1902.
21. Recherches sur l'anatomie comparée des Acariens prostigmatiques. — Ann. Sci. nat. Zol. 8. sér. XIX. 1903.
22. Bemerkungen zur neueren »Hydrachniden»-Nomenclatur. — Nyt Mag. Naturvid. XLI. 1903.

23. Eine acarinologische Reise nach Schwarzbach bei Zweibrücken. — Ibid. XLI. 1903.
24. Zwei neue Formen aus der alten Neuman'schen Typensammlung. — Ibid. XLI. 1903.
25. Eine interessante neue Milbengattung aus der schweizerischen Sammlung des Herrn Dr. W. Volz. — Zool. Anzeig. XXVIII. 1905.
26. Eine neue Milbengattung *Nilotonia* n. g., von Dr. E. Nordenskiöld als *Teutonia loricata* Nordenskiöld beschrieben. — Ibid. XXVIII. 1905.
27. *Lebertia*-Studien. I. — Ibid. XXVIII. 1905.
28. *Lebertia*-Studien. II—V. Ibid. XXIX. 1905.
29. Über *Hydrovolzia* Sig Thor 1905 (Synonym: *Polyxo* R. Monti 1905, non Thomson 1864). — Ibid. XXIX. 1905.
30. Eine neue *Hygrobates*-Art, *Mixobates* nov. subgenus. — Ibid. XXIX. 1905.
31. Neue Beiträge sur Schweizerischen Acarinenfauna. — Rev. Suisse Zool. XIII. 1905.
32. *Lebertia*-Studien. VI—VIII. — Zool. Anzeig. XXIX. 1906.
33. *Lebertia*-Studien. IX. — Ibid. XXX. 1906.
34. *Lebertia*-Studien. X. — Ibid. XXX. 1906.
35. *Lebertia*-Studien. XI—XIV. — Ibid. XXX. 1906.
36. Über zwei neue in der Schweiz von Herrn C. Walter (Basel) erbeutete Wassermilben. — Ibid. XXXI. 1906.
37. *Lebertia*-Studien. XV. — Ibid. XXXI. 1907.
38. *Lebertia*-Studien. XVI—XVII. — Ibid. XXXI. 1907.
39. *Lebertia*-Studien. XVIII. — Ibid. XXXI. 1907.
40. Eine neue *Neolebertia*-Art aus Italien. — Ibid. XXXI. 1907.
41. *Lebertia*-Studien. XIX—XXIII. — Ibid. XXXII. 1907.
42. Beiträge zur Kenntnis der Fauna Turkestans auf Grund des von D. D. Pedaschenko gesammelten Materials. VI. Acarina aus Turkestan und aus dem Distrikte Akmolinsk. — Trav. Soc. Imp. Nat. St.-Petersb. XXXIX. Fasc. 2. 1009.
43. Ueber die Acarina der russischen Polar-Expedition 1900—1903. — Mém. de l'Acad. Imp. Sci. St.-Pétersb. VIII. 1909.
44. *Eulaïs akmolinski* Sig Thor, nov. nom. Eine Namensänderung. — Zool. Anzeig. XXXV. 1910.
45. *Lebertia*-Studien. XXIV—XXV. — Ibid. XXXVII. 1911.
46. Nomenklatorische Notiz über *Arrhenurus honoratus* nov. nom. (Synonym: *Arrhenurus meridionalis* Daday). — Ibid. XXXVIII. 1911.
47. Eine neue *Neolebertia*-Art und eine neue *Pilolebertia*-Art aus Sachsen nebst Bemerkungen über eine wahrscheinlich neue *Neolebertia*-Art aus Irland. — Ibid. XXXVIII. 1911.
48. Neue Acarina aus Asien (Kamtschatka). — Ibid. XXXVIII. 1911.
49. Neue Acarina aus Asien (Kamtschatka). II—III. — Ibid. XXXIX. 1912.
50. *Lebertia*-Studien. XXVI—XXVIII. — Ibid. XXXIX. 1912.
51. Neue Acarinenformen aus Vättern (Schweden), gesammelt von Dr. Sven Ekman. — Ibid. XLI. 1913.
52. *Lebertia*-Studien. XXIX—XXXII. — Ibid. XLII. 1913.
53. Ein neues Hydracarinen-Genus aus dem Bodenschlamm von Bandaksvand in Norwegen. — Ibid. XLIII. 1913.
54. *Drammenia*, eine neue Bachmilbengattung aus Norwegen, nebst Bemerkungen über die systematische Stellung von *Drammenia* und *Bandakia*. — Ibid. XLIII. 1913.
55. Glazialbiologische Beiträge. — Int. Rev. Hydrobiol. Hydrogr. VI. Biol. Suppl. 1914.
56. *Lebertia*-Studien. XXXIII—XXXV. — Zool. Anzeig. XLV. 1914.
57. Zur Kenntnis der Hydracarina-Fauna von Kaukasus nach den Samm-

lungen des Herrn Julius Komárek (Prag). — Bull. int. de l'Acad. Sci. XIX. 1914.
58. Uebersicht der von der Biologischen Wolga-Station 1913 gesammelten Hydracarina-Arten in den natürlichen Familien gruppiert. — Trav. Stat. Biol. Saratov. V. 1905.
59. Sur le genre *Hydrachna* Müll. et sur des nouvelles espèces provenant principalement de la Russie. — Rev. Russe d'Entomol. XVI. 1916.
60. Ueber die Phylogenie und Systematik der Acarina mit Beiträgen zur ersten Entwicklungsgeschichte einzelner Gruppen. I—III. — Nyt Mag. Naturvid. LX. 1922.
61. Neue Acarina-formen aus meinen älteren Sammlungen, nebst Bemerkungen über Arten, Gattungen und Familien. — Ibid. LXI. 1922.
62. Neue Acarinasammlung vom Wolgadistrikt, welche im Grundwasser der Wolga und einiger ihrer Nebenflüsse vom Direktor der Biologischen Wolgastation Dr. A. Behning gesammelt wurde. — Arb. Biol. Wolga-Stat. VII.
63. Ueber die Phylogenie und Systematik der Acarina, mit Beiträgen zur ersten Entwicklungsgeschichte einzelner Gruppen. IV. — Nyt Mag. Naturvid. LXII. 1925.
64. Ueber die Phylogenie und Systematik der Acarina, mit Beiträgen zur ersten Entwicklungsgeschichte einzelner Gruppen. V—XII. — Ibid. LXIII. 1925.
65. Über das glaziale Relikt *Hygrobates albinus* Sig Thor und die Zeit der Verbreitung dieses Tieres. — Arch. Hydrobiol. XVI. 1926.
66. *Eylais semipons* sp. n. aus Brackwasser des Ryckflusses bei Greifswald, nebst einigen Bemerkungen über Variabilität und Missbildungen bei den Acarina. — Zool. Anzeig. LXVIII. 1926.
67. Acarina aus dem Kamagebiet, eine Fortsetzung der Untersuchungen vom Wolgadistrikt. — Arb. Biol. Wolga-Stat. IX. 1926.
68. Die Acarina der Kamtschatka-Expedition 1908—1909. — Ann. Mus. Zool. de l'Acad. Sci. de l'URSS. XXVII. 1926.
69. Vorläufige Revision der Gattung *Hygrobates* C. L. Koch 1837, mit phylogenetischen Bemerkungen. — Norsk Entomol. Tidsskr. II. 1927.
70. Acarinologische Notizen. I. Bemerkungen über *Astacocroton molle* W. A. Haswell 1922 aus Ost-Australia und über eine neue Familie: *Astacocrotonidae* fam. nov. — Zool. Anzeig. LXXII. 1927.
71. Gegenbemerkungen zu Dr. O. Lundblads »Bemerkungen zur Systematik der *Hygrobatidae*.» — Ibid. LXXIV. 1927.
72. Acarinologische Notizen. III. Die erstbeschriebene norwegische Süsswasseracarine (Flussmilbe) *Hygrobates (Diktyobates) fluviatilis* (H. Ström) 1768 = *H. naïcus* (Johnston) 1848. — Ibid. LXXV. 1928.
73. Untersuchung der von H. J. Stammer im Brackwasser des Parkteiches und des Ryckflusses bei Greifswald gesammelten Acarina. — Zeitschr. Morphol. Ökol. d. Tiere. XI. 1928.
74. Über die Phylogenie und Systematik der Acarina, mit Beiträgen zur ersten Entwicklungsgeschichte einzelner Gruppen. XIII—XV. — Nyt Mag. Naturvid. LXVII. 1929.
75. Einige Acarina, besonders Hydracarina aus Turkestan. — Zool. Anzeig. LXXXVIII. 1930.
76. Beiträge zur Kenntnis der Invertebraten Fauna von Svalbard. — Skrifter om Svalbard og Ishavet. XXVII. 1930.
77. Einführung in das Studium der Acarina (Milben). — F. Dahl: Die Tierwelt Deutschlands u. angrenz. Meeresteile. 1931.
78. (tillsamman med T. Uchida) Acarinen aus den Nordkurilen. — Bull. Biogeogr. Soc. Japan. IV. 1933.

O. LUNDBLAD.